

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

03.12.2025

г. Казань

КАРАР

№ 373-54/кс-2025

Кайбыч муниципаль районының «Кайбыч ТКХ» муниципаль унитар предприятиесе өчен Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дәүләт комитетының 13.12.2024 ел, №412-63/кс-2024 карары белән эчәр суга, ташландык су агызуга билгеләнгән озак сроклы тарифларга һәм житештерү программаларына 2026 елга төзәтмә кертү турында

«Су белән тәмин итү һәм ташландык су агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Су белән тәмин итү һәм ташландык су агызу өлкәсендә тарифларны дәүләт тарафыннан жайга салу турында» 2013 елның 13 маендагы 406 номерлы, «Су белән тәмин итү һәм ташландык су агызу өлкәсендә эшчәнлек алып баручы оешмаларның инвестиция һәм житештерү программалары турында» 2013 елның 29 июлендәге 641 номерлы карарлары, Федераль тарифлар хезмәтенен «Су белән тәмин итү һәм ташландык су агызу өлкәсендә жайга салына торган тарифларны исәпләү буенча методик күрсәтмәләр раслау турында» 2013 елның 27 декабрендәге 1746-э номерлы бoерыгы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 15.06.2010 ел, №468 карары белән расланган Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дәүләт комитеты турында нигезләмә, Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дәүләт комитеты идарәсе утырышының 03.12.2025 ел, №29-ПР беркетмәсе нигезендә, 2026 елга эчәр суга, ташландык су агызуга озак сроклы тарифларга һәм жайга салынулы оешманың кирәкле тулаем кеременә төзәтмәләр кертү максатларында, Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дәүләт комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Кайбыч муниципаль районының «Кайбыч ТКХ» муниципаль унитар предприятиесе (алга таба – «Кайбыч ТКХ» МУП) өчен Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дәүләт комитетының «Кайбыч муниципаль районының «Кайбыч ТКХ» муниципаль унитар предприятиесе өчен 2025 – 2027 елларга эчәр суга, ташландык су агызуга тарифлар билгеләү һәм житештерү программаларын раслау турында» 13.12.2024 ел, №412-63/кс-2024 карары белән эчәр суга, ташландык су агызуга билгеләнгән тарифларга 2026 ел өчен үзгәреш кертә, 2 нче кушымтаны яңа редакциядә (кушымтада) бәян итәргә.

2. Әлеге карарның 1 пункты белән төзәтелгән тарифлар 2026 елның 1 гыйнварыннан 2026 елның 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

3. Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дәүләт комитетының 13.12.2024 ел, №412-63/кс-2024 карары белән «Кайбыч ТКХ» МУП өчен су белән тәмин итү һәм ташландык су агызу өлкәсендә билгеләнгән житештерү программаларына 2026 елга үзгәреш кертеп, 4 нче кушымтаны яңа редакциядә (кушымтада) бирергә.

4. Бу карар рәсми басылып чыккан көнненән башлап 10 көн узгач үз көченә керә.

Рәис

Р.В. Гайнетдинов

Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дөүләт комитетының 13.12.2024 ел, №412-63/кс-2024 карарына 2 нче кушымта
(Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дөүләт комитетының 03.12.2025 № 373-54/кс-2025 карары редакциясендә)

Салкын су белән тәмин итүне һәм ташландык су агызуны гамәлгә ашыручы «Кайбыч ТКХ» МУП өчен эчә торган суга һәм ташландык су агызуга 2026-2027 елларга* календарь буенча бүленгән тарифлар

Т/с	Муниципаль берәмлек, салкын су белән тәмин итүне һәм (яки) ташландык су агызуны гамәлгә ашыручы оешма атамасы	Чор	Эчә торган суга тариф (бер ставкалы), сум/куб.м	Су агызуга тариф (бер ставкалы), сум/куб.м
	Кайбыч муниципаль районы			
1	«Кайбыч торак-коммуналь хужалыгы» МУП**			
1.1	Кулланучылар (тарифлар өстәмә хак салымын исәпкә алып күрсәтелгән)***	01.01.2026 башлап 30.09.2026 кадәр	32,38	90,80****
		01.10.2026 башлап 31.12.2026 кадәр	36,00	94,02****
		01.01.2027 башлап 30.06.2027 кадәр	33,06	89,56****
		01.07.2027 башлап 31.12.2027 кадәр	34,69	95,32****

* 2027 елга эчәргә яраклы суга тарифларга төзәтмә кертү Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Су белән тәмин итү һәм су агызу өлкәсендә тарифларны дөүләт тарафыннан жайга салу турында» 2013 елның 13 маендагы 406 номерлы карары нигезендә уздырыла.

** Салым салуның гадиләштерелгән системасын куллана.

*** Россия Федерациясе Салым кодексының 164 статьясындагы 8 пунктының 1 пунктчасында билгеләнгән салым ставкасын куллана.

**** Шул исәптән капитал төзелеш объектлары үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасына тоташтырылган (технологик яктан тоташтырылган) һәм үзәкләштерелгән су агызу системасына тоташтырылмаган (технологик яктан тоташтырылмаган) кулланучыларга да кагыла.

Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дөүләт комитетының тариф карарларын кабул итүне оештыру, контрольдә тоту һәм теркәү бүлеге

Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дәүләт комитетының 13.12.2024 ел, №412-63/кс-2024 карарына 4 нче кушымта (Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дәүләт комитетының 03.12.2025 № 373-54/кс-2025 карары редакциясендә)

Оешманың житештерү программасы						
1 нче бүлек. Житештерү программасы паспорты						
Жайга салынулы оешма		«Кайбыч торак-коммуналь хужалыгы» МУП				
Урнашу урыны		422330, ТР, Кайбыч районы, Зур Кайбыч ав., Үзәк ур., 2а й.				
Жайга салучы вәкаләтле орган		Татарстан Республикасының Тарифлар буенча дәүләт комитеты				
Урнашу урыны		420015, Казан ш., Карл Маркс ур., 66 й.				
Житештерү программасын гамәлгә ашыру чоры			башлана	01.01.2025	кадәр	31.12.2027
2 нче бүлек. Су белән тээмин итүнең һәм ташландык суларны агызуның үзәкләштерелгән системалары объектларын ремонтлау чаралары, эчә торган суның сыйфатын һәм агып төшүче суларны чистарту сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән чаралар, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру, шул исәптән транспортировкада су югалтуларын киметү чаралары исемлегенә						
№	Атамасы		Үлчәү берәмлегенә	Гамәлгә ашыруга финанс ихтыяжлары		
				2025	2026	2027
1ХВС – Эчә торган суга тариф – су белән тээмин итү						
1	Агымдагы ремонт		мең сум	200,00	208,10	212,80
2	Капиталь ремонт		мең сум	0,00	0,00	0,00
3	Башка чаралар, шул исәптән агып төшүче суларны чистарту сыйфатын яхшыртуга, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар		мең сум	0,00	0,00	0,00
3 нче бүлек. Су бирү күләме/Кабул ителгән су						
1ХВС – Эчә торган суга тариф – су белән тээмин итү						
№	Житештерү эшчәнлегенә күрсәткечләр		Үлчәү берәмлегенә	Күрсәткеч зурлыгы		
				2025	2026	2027

1	КүтәRELгән су күләме	мең м3	169,03	166,53	169,03
2	Технологик ихтыяжларга су күләме	мең м3	0,00	0,00	0,00
3	Читтән алынган су күләме	мең м3	0,00	0,00	0,00
4	Чистарту корылмалары аша үткәRELгән су күләме	мең м3	169,03	166,53	169,03
5	Челтәргә бирелгән су	мең м3	169,03	166,53	169,03
6	Су югалту күләме	мең м3	4,20	4,14	4,20
7	Су жибәRELгән, барлыгы	мең м3	164,83	162,39	164,83
8	Предприятие ихтыяжларына тотыла торган су күләме	мең м3	0,00	0,00	0,00
9	Кулланучыларга су жибәрү (сату), барлыгы, шул исәптән:	мең м3	164,83	162,39	164,83
9.1	су белән тәэмин итүнең башка оешмаларына	мең м3	0,00	0,00	0,00
9.2	халыкка	мең м3	114,17	111,73	114,17
9.3	бюджет оешмаларына	мең м3	38,99	38,99	38,99
9.4	башка кулланучыларга	мең м3	11,68	11,68	11,68

4 нче бүлек. Житештерү программасын гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжлары күләме

№	Күрсәткечнең атамасы	Үлчәү берәмлеге	Күрсәткеч зурлыгы		
			2025	2026	2027
1	Житештерү чыгымнары	мең сум	3 906,09	4 074,04	4 246,15
1.1	Хезмәт өчен түләү һәм төп житештерү персоналының социаль ихтыяжларына түләүләр чыгымнары	мең сум	2 349,26	2 375,18	2 499,59
2	Ремонт чыгымнары	мең сум	200,00	208,10	212,80
3	Административ чыгымнар	мең сум	1 018,33	1 313,71	1 083,49
4	Сату чыгымнары	мең сум	0,00	0,00	0,00
5	Амортизация	мең сум	0,00	0,00	0,00
6	Аренда һәм концессия түләүләре, лизинг түләүләре	мең сум	0,00	0,00	0,00
7	Салымнар һәм жыемнар	мең сум	38,17	175,50	45,19
8	Норматив табыш	мең сум	0,00	0,00	0,00
8.1	Капиталь чыгымнар	мең сум	0,00	0,00	0,00
9	Гарантияләүче оешманың исәпләмә эшкуарлык табышы	мең сум	0,00	0,00	0,00

10	Узган чорларның алынмаган керемнәре / чыгымнары	мең сум	450,64	0,00	0,00
10.1	Узган чорда тарифлар билгеләгәндә тарифларны жайга салу органы тарафыннан исәпкә алынмаган икътисадый нигезләнгән чыгымнар	мең сум	0,00	0,00	0,00
10.2	Жайга салуның узган чорларында алынмаган керемнәр	мең сум	450,64	0,00	0,00
10.3	Акча житмәүне каплауга юнәлдерелгән заем акчаларына һәм үз акчаларына хезмәт күрсәтүгә бәйле чыгымнар	мең сум	0,00	0,00	0,00
11	Жайга салуның узган чорларының икътисадый яктан нигезләнмәгән керемнәре / чыгымнары	мең сум	-170,75	-438,21	0,00
12	Кирәкле тулаем табыш	мең сум	4 991,86	5 148,19	5 583,87
5 нче бүлек. Житештерү программасы чараларын гамәлгә ашыру графигы					
№	Чараның атамасы		план чоры		
1	Су белән тәэмин итү челтәрләрен агымдагы ремонтлау		2025-2027		
6 нчы бүлек. Су белән тәэмин итүнең һәм ташландык суларны агызуның үзәкләштерелгән системалары объектларының ышанычлылыгы, сыйфаты һәм энергетик нәтижелелеге күрсәткечләренен пландагы күрсәткечләре					
№	Күрсәткечнең атамасы	Үлчәү берәмлеге	Күрсәткеч зурлыгы		
			2025	2026	2027
IXBC – Эчә торган суга тариф – су белән тәэмин итү					
1	Эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре				
1.1	Дпс – Су белән тәэмин итү чыганаclarыннан, суүткәргеч станцияләреннән яисә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасының башка объектларынан бүлү суүткәргеч челтәренә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган эчәр су пробаларының эчәр су сыйфатын производство тикшереп торуы нәтижәләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмендә бирелә торган эчәр су пробалары өлеше	%	0,00	0,00	0,00
1.2	Дпрс – Бүлүче суүткәргеч челтәрендә эчәргә яраклы суның сыйфатын производство тикшереп торуы нәтижәләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмендә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган эчәргә яраклы су пробалары өлеше	%	0,00	0,00	0,00
2	Су белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре				
2.1	Пн – Салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасы объектларындагы аварияләр, зарарланулар һәм башка технологик хокук бозулар нәтижәсендә салкын су белән тәэмин итү буенча салкын су белән тәэмин итүне гамәлгә ашыручы оешманың йөкләмәләрен үтәү урыннарында салкын су белән тәэмин итү шартнамәсендә, бердәй су белән тәэмин итү һәм су түгү шартнамәсендә яисә салкын су ташу шартнамәсендә билгеләнгән өзеклекләр саны	бер./км	-	-	-

	салкын су белән тәэмин итүне гамәлгә ашыручы оешманың су белән тәэмин итүләре, елга сууткәргеч чөлтәренәң озынлыгын исәпләп, бер елга				
3	Энергетика нәтижәләлеге күрсәткечләре				
3.1	Дпв – сууткәргеч чөлтәренәң бирелгән суның гомуми күләмендә суны транспортировкалаганда үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларында су югалтулар өлеше	%	2,48	2,48	2,48
3.2	Урп – Эчә торган су әзерләүнең технологик процессында кулланыла торган электр энергиясә чөлтәргә жибәрелә торган су күләме берәмлегенә чагыштырма чыгымы	кВт*сәг/куб.м	0,426	0,426	0,426
3.3	Урп – Эчә торган суны транспортлауның технологик процессында кулланыла торган электр энергиясенәң транспортлана торган эчә торган су күләме берәмлегенә чагыштырма чыгымы	кВт*сәг/куб.м			
7 нче бүлек. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу системалары объектларының ышанычлылыгы, сыйфаты һәм энергетик нәтижәләлеге күрсәткечләренәң пландагы күрсәткечләренәң һәм житештерү программасын гамәлгә ашыру чыгымнарының аның гамәлдә булу чоры дәвамында үзгәреш динамикасын чагыштыру юлы белән гамәлгә ашырыла торган житештерү программасының нәтижәләлеген исәпләү					
№	Күрсәткечнең атамасы	Үлчәү берәмлеге	Планлаштырыла торган чор күрсәткече зурлыгы		
			2025	2026	2027
IXBC – Эчә торган суга тариф – су белән тәэмин итү					
	Үзгәреш динамикасын чагыштыру	%	Ышанычлылык, сыйфат һәм энергетика нәтижәләлеге күрсәткечләренәң пландагы күрсәткечләре үзгәрешсез билгеләнә		
8 нче бүлек. Жайга салуның узган чорында житештерү программасының үтәлеше турында хисап					
Жайга салуның узган чорында житештерү программасының үтәлеше турындагы хисап оешманың 2024 елгы финанс-хужалык эшчәнлегә нәтижәләре турындагы хисабы составында бирелгән					
9 нчы бүлек. Абонентларга хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән чаралар					
№	Абонентларга хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән чаралар каралмаган				

Оешманың житештерү программасы						
1 нче бүлек. Житештерү программасы паспорты						
Жайга салынулы оешма		«Кайбыч торак-коммуналь хужалыгы» МУП				
Урнашу урыны		422330, ТР, Кайбыч районы, Зур Кайбыч ав., Үзәк ур., 2а й.				
Жайга салучы вәкаләтле орган		Татарстан Республикасының Тарифлар буенча дәүләт комитеты				
Урнашу урыны		420015, Казан ш., Карл Маркс ур., 66 й.				
Житештерү программасын гамәлгә ашыру чоры			башлана	01.01.2025	кадәр	31.12.2027
2 нче бүлек. Су белән тәэмин итүнең һәм ташландык суларны агызуның үзәкләштерелгән системалары объектларын ремонтлау чаралары, эчә торган суның сыйфатын һәм агып төшүче суларны чистарту сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән чаралар, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру, шул исәптән транспортировкада су югалтуларын киметү чаралары исемлеге						
№	Атамасы		Үлчәү берәмлеге	Гамәлгә ашыруга финанс ихтыяжлары		
				2025	2026	2027
1BO - Су чыгаруга тариф						
1	Агымдагы ремонт		мең сум	0,00	0,00	0,00
2	Капиталь ремонт		мең сум	0,00	0,00	0,00
3	Башка чаралар, шул исәптән агып төшүче суларны чистарту сыйфатын яхшыртуга, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар		мең сум	0,00	0,00	0,00
3 нче бүлек. Су бирү күләме/Кабул ителгән су						
1BO - Су чыгаруга тариф						
№	Житештерү эшчәнлеге күрсәткечләре		Үлчәү берәмлеге	Күрсәткеч зурлыгы		
				2025	2026	2027
1	Агынты суларны кабул итү, шул исәптән:		мең м3	47,87	45,11	47,87
2	предприятиенен үз ихтыяжлары		мең м3	0,00	0,00	0,00
3	Хезмәтләрне жибәрү (гамәлгә ашыру), барысы да, шул исәптән:		мең м3	47,87	45,11	47,87
3.1	бюджет оешмаларына		мең м3	13,78	23,90	13,78
3.2	халыкка		мең м3	9,00	10,20	9,00
3.3	башка кулланучылар		мең м3	25,10	11,00	25,10
3.4	башка канализацияләрдән кабул ителгән агынты сулар		мең м3	0,00	0,00	0,00

4	Агынты суларның исәпкә алынмаган агымы	мең м3	0,00	0,00	0,00
5	Транспортлана торган агынты сулар күлөме	мең м3	0,00	0,00	0,00
5.1	Үз чистарту корылмалары аша үткәрелгән	мең м3	0,00	0,00	0,00
5.2	Башка канализацияләргә тапшырылган агынты сулар	мең м3	0,00	0,00	0,00
6	Чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган су чыгару торбалары аша үткәрелгән агынты су күлөме	мең м3	0,00	0,00	0,00
4 нче бүлек. Житештерү программасын гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжлары күлөме					
№	Күрсәткечнең атамасы	Үлчәү берәмлеге	Күрсәткеч зурлыгы		
			2025	2026	2027
1	Житештерү чыгымнары	мең сум	4 087,51	4 229,81	4 383,83
1.1	Хезмәт өчен түләү һәм төп житештерү персоналының социаль ихтыяжларына түләүләр чыгымнары,	мең сум	2 551,44	2 654,75	2 714,71
2	Ремонт чыгымнары	мең сум	0,00	0,00	0,00
3	Административ чыгымнар	мең сум	0,00	0,00	0,00
4	Сату чыгымнары	мең сум	0,00	0,00	0,00
5	Амортизация	мең сум	0,00	0,00	0,00
6	Аренда һәм концессия түләүләре, лизинг түләүләре	мең сум	0,00	0,00	0,00
7	Салымнар һәм жыемнар	мең сум	42,68	41,68	44,24
8	Норматив табыш	мең сум	0,00	0,00	0,00
8.1	Капиталь чыгымнар	мең сум	0,00	0,00	0,00
9	Гарантияләүче оешманың исәпләмә эшкуарлык табышы	мең сум	0,00	0,00	0,00
10	Узган чорларның алынмаган керемнәре / чыгымнары	мең сум	0,00	0,00	0,00
10.1	Узган чорда тарифлар билгеләгәндә тарифларны жайга салу органы тарафыннан исәпкә алынмаган икътисадый нигезләнгән чыгымнар	мең сум	0,00	0,00	0,00
10.2	Жайга салуның узган чорларында алынмаган керемнәр	мең сум	0,00	0,00	0,00
10.3	Акча житмәүне каплауга юнәлдерелгән заем акчаларына һәм үз акчаларына хезмәт күрсәтүгә бәйле чыгымнар	мең сум	0,00	0,00	0,00
11	Жайга салуның узган чорларының икътисадый яктан нигезләнмәгән керемнәре / чыгымнары	мең сум	0,00	-336,26	0,00
12	Кирәкле тулаем табыш	мең сум	4 128,79	3 935,23	4 425,36

5 нче бүлек. Житештерү программасы чараларын гамәлгә ашыру графигы					
№	Чараның атамасы	план чоры			
1	Житештерү программасын гамәлгә ашыру кысаларындагы чаралар каралмаган	2025-2027			
6 нчы бүлек. Су белән тээмин итүнең һәм ташландык суларны агызуның үзәкләштерелгән системалары объектларының ышанычлылыгы, сыйфаты һәм энергетик нәтижелелеге күрсәткечләренең пландагы күрсәткечләре					
№	Күрсәткечнең атамасы	Үлчәү берәмлеге	Күрсәткеч зурлыгы		
			2025	2026	2027
1BO - Су чыгаруга тариф					
1	Агынты суларны чистарту сыйфаты күрсәткечләре				
1.1	Дсвно – Үзәкләштерелгән гомуми агызу яисә көнкүреш су агызу системаларына ташлана торган агынты суларның гомуми күләмендә чистартылмый торган агынты су өлеше	%	0,00	0,00	0,00
1.2	Днн – Ташландык суларны ташлауның билгеләнгән нормативларына, ташландык суларны ташлау лимитларына туры килми торган агынты су пробаларының үзәкләштерелгән гомуми агызу (көнкүреш) системасы төренә карата исәпләнгән өлеше	%	0,00	0,00	0,00
2	Су агызуның ышанычлылык һәм өзлексезлек күрсәткечләре				
2.1	Пн – Канализация челтәренең озынлыгына исәпләгәндә аварияләрнең һәм чүп-чарларның чагыштырма саны	бер./км	-	-	-
3	Энергетика нәтижелелеге күрсәткечләре				
3.1	Урост – технологик процесста кулланыла торган электр энергиясенең чагыштырма чыгымы	кВт*сәг/куб.м	1,50	1,50	1,50
3.2	Урп – Эчә торган су әзерләүнең технологик процессында кулланыла торган электр энергиясә челтәргә жибәрелә торган су күләме берәмлегенә чагыштырма чыгымы	кВт*сәг/куб.м			
7 нче бүлек. Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу системалары объектларының ышанычлылыгы, сыйфаты һәм энергетик нәтижелелеге күрсәткечләренең пландагы күрсәткечләренең һәм житештерү программасын гамәлгә ашыру чыгымнарының аның гамәлдә булу чоры дәвамында үзгәреш динамикасын чагыштыру юлы белән гамәлгә ашырыла торган житештерү программасының нәтижелелеген исәпләү					
№	Күрсәткечнең атамасы	Үлчәү берәмлеге	Планлаштырыла торган чор күрсәткече зурлыгы		
			2025	2026	2027
1BO - Су чыгаруга тариф					
	Үзгәреш динамикасын чагыштыру	%	Ышанычлылык, сыйфат һәм энергетика нәтижелелеге күрсәткечләренең пландагы күрсәткечләре үзгәрешсез билгеләнә		

8 нче бүлек. Жайга салуның узган чорында житештерү программасының үтәлеше турында хисап	
Оешма 2024 елда су агызу эшчәнлегенә жайга салынулы төрен гамәлгә ашырмады	
9 нчы бүлек. Абонентларга хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән чаралар	
№	Абонентларга хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән чаралар каралмаган.

Татарстан Республикасы Тарифлар буенча дәүләт
комитетының тариф карарларын кабул итүне
оештыру, контрольдә тоту һәм теркәү бүлегенә